

СЕРЕДНЯ ОСВІТА

УДК 371

DOI 10.31494/2412-9208-2022-1-3-155-163

FORMATION OF VALUE ORIENTATIONS OF STUDENTS DURING THE EXTRACURRICULAR EVENT «#ME TOO. DON'T BE AFRAID TO TALK ABOUT VIOLENCE!» IN FOREIGN LANGUAGE (ENGLISH) IN 10-11 GRADES OF GENERAL SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ УЧНІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАКЛАСНОГО ЗАХОДУ «#МЕ TOO. НЕ БІЙСЯ ГОВОРИТИ ПРО НАСИЛЛЯ!» З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (АНГЛІЙСЬКА) В 10-11 КЛАСАХ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Maryna BOHDANOVA,
Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor

mishukmarina36@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-2485-4425>

*Berdiansk State Pedagogical
University,
✉ 4, Schmidt st., Berdiansk,
Zaporizhzhia region, 71100, Ukraine*

Mariia BOGDANOVA,
student

masha.bogdanova1999@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-9062-9635>

Zaporizhgia National University,

*✉ 66, Zhukovsky St., Zaporizhgia,
69600, Ukraine*

Марина БОГДАНОВА,
кандидат філологічних наук,
доцент

*Бердянський державний
педагогічний університет,
✉ вул. Шмідта, 4, м. Бердянськ,
Запорізька обл., 71100, Україна*

Марія БОГДАНОВА,
студентка

*Запорізький національний
університет,*

*✉ вул. Жуковського, 66,
м. Запоріжжя, 69600, Україна*

Original manuscript received: November 05, 2022

Revised manuscript accepted: November 30, 2022

ABSTRACT

The article investigates the specifics of the formation of students' value orientations while studying a foreign language (English) in grades 10-11 in general secondary education institutions. It is the youth age (16-21) that is the most favorable for the formation of worldview, the formation of value orientations that are fixed throughout a person's life in the process of learning, socialization and adaptation. At the senior level (10-11 grades), students strive for comprehensive development. At the same time, social activity and interest in the other sex increases at this age. However, it is worth considering that adolescents are not psychologically mature and often do not dare to talk about their problems out loud.

The extracurricular work on foreign language in 10-11 grades has educational, upbringing and developing value. During the extracurricular activities, the teacher can convey

155

ICV 2021: 85.25

DOI 10.31494/2412-9208-2022-1-3

the necessary and useful information to young people, promote the formation of value orientation of students, prevent the consequences of negative influences of society.

In the article, we proposed the development of an extracurricular event «#Me too. Don't be afraid to talk about violence!», which goes beyond the compulsory educational program. During the event, the teacher has the opportunity to provide new material, cultivate creativity, and form students' value orientations. It aims to improve the knowledge, skills and abilities of students in English lessons, as students get acquainted with new vocabulary, including neologisms that arose under the influence of the Me too social movement.

The extracurricular event «#Me too. Don't be afraid to speak up about violence!» is of great educational importance, as it fosters respect for dignity, compassion for people, and the right to personal integrity in young people.

Key words: *value orientations, personality, extracurricular activities, English language.*

Сучасний розвиток суспільства позначений активним використанням технічних засобів, які сприяють неконтрольованому поширенню інформації серед дітей та молоді. Саме тому перед учителем стоїть завдання не тільки всебічного розвитку та виховання учнів, а й попередження негативних впливів на їх психологію, запобігання будь-якого виду насилля та дискримінації. Педагогу належить особлива роль у становленні ціннісних орієнтацій молоді, він має сприяти формуванню національних, ментальних, загальнолюдських цінностей.

Варто зазначити, що проблема цінностей і ціннісних орієнтацій порушувалася в психології (Б. Ананьєв, Л. Божович, Л. Виготський, О. Леонтьєв, С. Рубінштейн, Д. Узнадзе, М. Яницький), соціології (А. Здравомислов, А. Ручка, В. Ядов), культурології (П. Гуревич, Б. Єрасов, Ю. Солонин) та педагогіці (Є. Барбіна, І. Бех, М. Боришевський, І. Зязюн, В. Кремень, В. Крижко, А. Міщенко, В. Огнів'юк, В. Сластьонін, Ю. Пелех, О. Сухомлинська, Н. Ткачова, О. Ярошенко). Методика формування ціннісних орієнтацій старшокласників розглянута в працях Є. Волошук, В. Гладішева, В. Звіняцковського, О. Ісаєва, О. Куцевол, Л. Мірошниченко тощо.

Попри актуальність, проблема формування ціннісних орієнтацій учнів містить певні прогалини. Метою дослідження є уточнення поняття ціннісних орієнтацій та специфіки їх формування, у тому числі й під час проведення позакласних заходів, наприклад, «#Me too. Не бійся говорити про насилля!» з іноземної мови (англійська) в 10-11 класах закладів загальної середньої освіти.

У «Філософському словнику соціальних термінів» (за редакцією В. Андрущенко) цінність розглядається як духовне формоутворення [9 : 651–652]. В «Енциклопедії освіти» за редакцією В. Кременя подано змістовну статтю, у якій автор В. Киричок зазначає, що «цінність є невід'ємною частиною відносин людини зі світом, в якому протікає його життєдіяльність і пізнання. ... цінність – це властивість буття, яке створює людина або які мають певне ставлення до неї. ... Саме цінності наповнюють сенсом існування людини і суспільства, вони значною мірою

духовно відтворюють саму людину» [2 : 992]. Оцінювальні відношення та діяльність дали поштовх ще в ХІХ ст. до виокремлення та розвитку у філософії розділу «Аксіологія». Аксіологія (грец. *axia* – цінність, *logos* – слово, учіння) – філософська дисципліна, яка досліджує цінності сенсоутворювальних основ людського буття, спрямовує й мотивує людське життя, діяльність і конкретні діяння, вчинки [6 : 130].

Педагогічна аксіологія розглядає цінності освіти як систему знань, принципів, норм, канонів, ідеалів, що регулюють взаємозв'язок в освітній сфері та формують компонент стосунків у структурі особистості [1]. У зв'язку з цим ціннісними орієнтаціями людини є вибір певних моральних категорій, які визначають її спосіб життя. Особливістю ціннісних орієнтацій є те, що вони виступають стрижнем педагога й учня, визначають принципи їхньої поведінки, спрямовують і регулюють інтереси, мотивації, потреби, установки особистості [5]. Варто зазначити, що іноді ціннісні орієнтації розглядаються в контексті суміжних понять: потреба, мотив, установка, атитюд, диспозиція, особистісний сенс, переконання.

Учені стверджують, що саме юнацький вік (16-21) є найбільш сприятливим для становлення світосприйняття, формування ціннісних орієнтацій особистості. Однією з основних видів діяльності цього періоду є навчання, під час якого школярі отримують знання та виховуються як особистості. Найбільш активно цінності формуються на підлітковому та юнацькому етапах розвитку особистості.

Особливе значення в цьому процесі надається позакласній роботі. Вона є необхідною ланкою в системі виховання школярів. С. Гончаренко, В. Новоселецький, В. Оржехівська, В. Постовий, Л. Хлебникова, К. Чорна наголошували на значенні позакласної роботи у вихованні моральних і розумових здібностей дітей.

Позакласна робота з іноземної мови в 10-11 класах має загальноосвітнє, виховне і розвивальне значення. Під час проведення позакласного заходу вчитель як тонкий і спостережливий психолог може донести необхідну і корисну інформацію молоді, сприяти вихованню формуванню в неї ціннісної орієнтації, попередити наслідки негативних впливів соціуму.

Ураховуючи те, що позакласну роботу визначають як систему неординарних за змістом та методикою проведення освітньо-виховних заходів, що можуть виходити за межі обов'язкового матеріалу, пропонуємо проведення виховного заходу «*#Me too*. Не бійся говорити про насилля!». Він має на меті вдосконалення знань, навичок і вмій учнів з англійської мови, оскільки школярі знайомляться з новою лексикою, у тому числі з неологізмами, що виникли під впливом суспільного руху *#Me too*. Ознайомлюючи учнів з історією та поширенням руху, учитель розширює світогляд учнів. Під час підготовки листівок, стіннівок, презентацій, інфографіків розвиваються творчі здібності, самостійність, естетичний смак молоді. Позакласний захід «*#Me too*. Не бійся говорити про насилля!»

має велике виховне значення, оскільки виховує у юнаків та дівчат повагу до гідності, співчуття до людей, право на недоторканість особистості.

Вчителю важливо врахувати психолого-педагогічні особливості молоді. На старшому рівні (10-11 класи) учні прагнуть до всебічного розвитку. У той же час у цьому віці зростає соціальна активність, інтерес до іншої статі. Однак, варто пам'ятати, що підлітки не є психологічно зрілими і часто не наважуються говорити про свої проблеми вголос.

Позанавчальний захід «*#Me too*. Не бійся говорити про насилля!» має психологічне значення, оскільки може дати поштовх до озвучення особистісних проблем, про які не варто мовчати. Пропонуємо вчителю ознайомити учнів зі статистикою, яка була оприлюднена під час голосування за закон України «Про запобігання та протидію домашньому насиллю» [5]. Так, понад 3 мільйони дітей в Україні щороку спостерігають за актами насильства в сім'ї або є їхніми вимушеними учасниками, а майже 70% жінок піддаються різним формам знущань і принижень. Щорічно близько 1500 жінок (і ця тенденція збільшується за останні три роки) помирають від рук власних чоловіків. Діти скривджених матерів у 6 разів більш схильні до суїциду, а 50% – до зловживань наркотиками. Майже 100% матерів, які стали жертвами насилля, народили хворих дітей – переважно з неврозами, заїканням, енурезом, церебральним паралічем, порушенням психіки [5].

Оскільки основною відмінністю позакласної роботи від навчальної є добровільний характер її учасників, то молоді пропонується за бажанням обрати виступи зі запропонованих вчителем тем, наприклад: «Історія виникнення руху *#Me too* в США», «Інтерв'ю Ешли Джадд», «Неологізми, що виникли під впливом суспільного руху *Me too*».

Ми підготували матеріал, що може допомогти під час виступів.

Виступ 1. Я теж (англ. *Me Too* або *#Me Too*) – глобальний рух в соціальних мережах проти сексуального насилля, який розповсюдився у жовтні 2017 року. Однак, термін *Me Too* з'явився набагато раніше. Ще в далекому 2006 році він був введений адвокаткою Тараною Берк. Вона мала на меті допомоги жінкам, що стали жертвами сексуального насилля, показавши, що вони не самотні. Фраза ще тоді розповсюдилась у формі хештега, щоб жінки мали можливість поділитись своїм досвідом, допомогти іншим та отримати підтримку в разі потреби. Головною метою, яку переслідувала авторка Тарана Берк, було привернути увагу суспільства та показати жінкам, що вони не самотні у своїй проблемі.

Однак, у той час хештег *#Me Too* стосувався здебільшого темношкірих жінок, які пережили сексуальне насилля. Тарана Берк зняла документальний фільм про 13-літню афро-американку, яка зізналась, що пережила сексуальне насилля. Тоді Берк не знайшла слів, щоб втішити або підтримати героїню та просто відповіла – «я теж» (англ. *me too*).

Ідея авторки хештегу полягала в тому, щоб жінки ділилися своїми історіями та не замикалися в собі, адже для багатьох стати жертвою сексуального насилля було чимось ганебним. Переважна більшість жінок

вважали себе винними, оскільки такі думки існують у суспільстві й до сьогодні. Ще однією причиною було те, що значна кількість жінок ставали жертвами сексуального насилля з боку старших, впливовіших чоловіків – вітчима, керівника тощо. Тож, жінкам просто не вірили, вважали, що вони намагаються снаплюжити репутацію певної людини тощо.

Виступ 2. У жовтні 2017 року видання The New York Times оприлюднило інтерв'ю американської акторки Ешлі Джадд, де вона розповіла про сексуальне домагання з боку відомого продюсера Харві Вайнштейна. Пізніше своїми історіями поділились такі актори, як Гвинет Пелтроу, Анджеліна Джолі та десятки інших. Загалом більш ніж 80 жінок стали жертвами домагань продюсера.

Ця історія стала поштовхом для оприлюднення аналогічних проблем про сексуальні домагання багатьох відомих людей. Тим часом акторка Аліса Мілано розповсюдила хештег #MeToo у своєму акаунті в соціальній мережі Twitter. Вона не знала походження цієї фрази та й гадки не мала, як швидко вона пошириться. Зірка мала на меті підтримати жінок та привернути увагу до проблеми сексуального насилля в соціумі.

За даними кампанії Twitter, протягом двох днів користувачі розмістили хештег майже мільйон разів. Рух також перекинувся в соціальну мережу Facebook, де близько 4,7 користувачів поділилися 12 мільйонами публікацій менш, ніж за добу. Жінки нарешті перестали мовчати, а соціум їх почув та відреагував правильно. Така статистика свідчить про актуальність та розповсюдженість проблеми сексуального домагання та насилля. Важливим є той факт, що нарешті жінки перестали мовчати. Багато впливових людей втратили роботу, через викриття їхніх діянь. Користувачі соціальних мереж продовжують і до сьогодні ділитись історіями використовуючи хештег Me Too.

На нашу думку, такий резонанс та відгук свідчить про необхідність можливості розказати те, що бентежило жінок довгий час. Варто зазначити, що активісти та активістки руху Me Too отримали перемогу «Людина року» у 2017 році. На обкладинці Time їх назвали «порушниками тиші» (англ. The Silence Breakers). У 2019 році руху Me Too було присуджено Сіднейську премію миру.

На нашу думку, суспільний рух Me Too став поштовхом для людей знову заговорити про сексизм, адже ця проблема ще не до кінця вирішена у XXI столітті. Саме з цієї причини він викликав такий резонанс у суспільстві. Рух Me Too мав великий вплив на всі сфери суспільного життя: релігію, освіту, музику, спорт, науку, медицину тощо.

Виступ 3. Суспільний рух «Я теж» (англ. Me Too) відіграв важливу роль у популяризації теми насилля, наголосив на важливості говорити про це, адже, на жаль, багато жінок ставали жертвами певного роду насилля (фізичного або емоціонального) з боку чоловіка, керівника, перехожих тощо, але в суспільстві було не прийнято говорити про це, довгий час вважалось, що жертва сама є винною, адже зробила щось не так або, наприклад, одяглася недоречно та спровокувала. «Я теж» (англ.

Мее Тоо) спричинив популяризацію багатьох психологічних термінів та появу нових, які ввійшли до словника.

Розглянемо, наприклад, таке поняття, як «Ефект Вайнштайну» (англ. «Weinstein effect») – назва феномену приватних або публічних звинувачень відомих людей у сексуальному домаганні, за яким іде великий суспільний резонанс. Назва походить від ім'я відомого голлівудського продюсера Гарві Вайнштайна, який був звинувачений у чисельних сексуальних домаганнях акторок. Це спричинило великий резонанс в Сполучених Штатах Америки та всьому світі. Важливо, що феномен передбачає відгук з боку установ чи підприємств. Таким чином багато відомих людей втратили роботу через викриття їхніх діянь.

Як зазначалось вище, термінологія руху «Я теж» (англ. Mee Too) переважно пов'язана з психологією, насиллям тощо. Розглянемо, наприклад, термін «victim blaming», який є не абсолютно новим, адже у 1971 році книга психолога Вільяма Района була названа «Blaming the victim». Однак, саме термін «victim blaming» у такій формі, як він існує зараз, набув популярності під час руху «Я теж» (англ. Mee Too). Також варто згадати терміни, які утворились як похідні – «victimization», «secondary victimization». На нашу думку, «victimization» та «secondary victimization» загалом можна називати неологізмами, адже до цього існували іменник «victim» та дієслово «to victimize». Однак, термін «victimization» утворений афіксальним способом словотворення, а саме додаванням суфікса «tion» до дієслова «to victimize».

«Harassment» не є абсолютно новим неологізмом, адже корінь слова було запозичено з французької мови ще у XVI столітті. Однак, тоді воно не мало підтексту, пов'язаного з саме сексуальним насиллям та домаганням. Тож, на нашу думку, «harassment» є частковим неологізмом (новим за значення), адже зараз одне із його значень – сексуальні домагання, прохання про сексуальні послуги та інші словесні чи фізичні домагання сексуального характеру. Варто також зазначити, що у світі подій, пов'язаних з «Я теж» (англ. Mee Too), за допомогою «harassment» з'явилися нові словосполучення такі, як «sexual harassment», «racial harassment», «workplace harassment» та «street harassment».

Один із найпоширеніших термінів, пов'язаних із темою насилля, є «abuse». Саме цей термін не є неологізмом, адже приблизно у XV столітті він з'явився у давньоанглійській мові та мав значення – погано ставитися до когось. Однак, із словом «abuse» з'явилося багато нових термінів упродовж останнього десятиліття, наприклад, його різновиди: «physical», «sexual», «psychological», «verbal», «emotional» або «mental», «financial» та «spiritual». На нашу думку, вони потребують подальшого дослідження на рівні словосполучень.

Отже, суспільний рух «Я теж» (англ. Mee Too) сприяв появі значної кількості нових термінів, популярність та вживаність яких свідчить про великий суспільний інтерес до теми психології, гендерної нерівності, проблем расової дискримінації та насилля в цілому. Нами

проаналізовано нові номінативні одиниці та терміни, що з'явилися впродовж руху. Серед нових понять відомі назви таких рухів: «Believe women», «Four wave feminism», «Spasime movement», «Weinstein effect». До часткових неологізмів ми відносимо «harassment», «grooming», «abuse» та його різновиди – «sexual», «psychological», «verbal», «emotional» тощо. До абсолютних неологізмів, на нашу думку, належить «adulthood», утворений афіксальним способом, а саме додаванням суфікса «tion»; «cisgender» та похідні від нього – «cisperson», «ciswoman», «cisman» тощо.

Учителю варто наголосити, що існують чотири форми насилля: фізичне, сексуальне, психологічне, економічне. У законі визначені ознаки «жорсткого ставлення щодо дитини» і наголошено на тому, що таке поводження може мати різні види і форми, але їх наслідками завжди є серйозні збитки для здоров'я, розвитку і соціалізації дитини, які нерідко становлять загрозу її життю.

Наостанок можна запропонувати перегляд американського біографічного драматичного фільму режисерки Марії Шредер «Вона сказала» (2022), який заснований на книзі репортерів, що працювали із жінками-жертвами сексуального насилля.

Отже, створення умов для розвитку, самореалізації особистості як громадянина є провідною метою на сучасному етапі трансформації суспільства. Духовний світ розвинутої особистості – найважливіший показник якості освіти, що здебільшого формується в закладах загальної середньої освіти. Юнацький вік (16-21) є найбільш сприятливим для становлення світосприйняття, формування ціннісних орієнтацій особистості. Позакласна робота займає особливе місце в освітньому процесі. Під час проведення позакласного заходу вчитель може донести необхідну і корисну інформацію молоді, сприяти вихованню формуванню ціннісної орієнтації учнів, попередити наслідки негативних впливів соціуму.

У статті ми запропонували розробку позакласного заходу «*#Me too*. Не бійся говорити про насилля!», який виходить за межі обов'язкової освітньої програми. Під час проведення його вчитель має змогу надати новий матеріал, виховати креативні здібності, формувати ціннісні орієнтації учнів.

Література

1. Асташова Н. А. Концептуальні засади педагогічної аксіології. *Педагогіка*. 2002. № 8. С. 8–12.
2. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; голов. ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
3. Кириченко Р. О. Позакласні заходи з англійської мови. *Англійська мова та література* : наук.-метод. журн. 2015. № 19/21. С. 100–109.
4. Крижко В. В. Аксіологічний потенціал державного управління освітою : навч. посіб. Київ : Освіта України, 2005. 217 с.
5. Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству : Лист Міністерства освіти і науки України від 18.05.2018 р. № 1/11-5480) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v5480729-18#Text> (дата звернення: 23.11.2022).

6. Мукомел С. А. Педагогічна аксіологія як наука про цінності освіти. *Вісник Черкаського університету. Серія Педагогічні науки*. 2008. Випуск 126. С. 108–113.
7. Слостенин В. А., Исаев И. Ф., Шиянов Е. Н. Педагогика : учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / под ред. А. Слостенина. Москва : Издательский центр «Академия», 2002. 576 с.
8. Філософський словник соціальних термінів / В. П. Андрущенко та ін. 3-тє вид., доповн. Київ ; Харків : Р.И.Ф., 2005. 670 с.
9. Шапар В. Б. Психологічний тлумачний словник. Харків : Прапор, 2004. 640 с.
10. Яницкий М. С. Ценностные ориентации личности как динамическая система. URL : <http://hpsy.ru/public/x2753.htm> (дата звернення: 23.11.2022).
11. (OESD) Open Education Sociology Dictionary. URL : <https://sociologydictionary.org/> (accessed: 20.09.2022).
12. (ODE) Oxford Dictionary of English. 2nd Edition (Revised). Oxford University Press, 2006. 2088 p.
13. (ODE) Oxford Dictionary of English. URL : <https://www.dictionary.com/> (accessed: 20.09.2022).

References

1. Astashova, N. A. (2002). *Kontseptual'ni zasady pedahohichnoyi aksiolohiyi* [Conceptual principles of pedagogical axiology]. *Pedahohika – Pedagogy*, 8, 8–12. [in Ukrainian].
2. Kremen, V. G. (ed.) (2008). *Entsyklopediya osvity* [Encyclopedia of education]. Kyiv : Yurinkom Inter. [in Ukrainian].
3. Kyrychenko, R. O. (2015). *Pozaklasni zakhody z anhliys'koyi movy* [Extracurricular activities on the English language]. *Anhliys'ka mova ta literatura : nauk.-metod. zhurn. – English language and literature: science and method. Journal*, 19/21, 100–109. [in Ukrainian].
4. Kryzhko, V. V. (2005). *Aksiolohichnyy potentsial derzhavnoho upravlinnya osvitoiu* [Axiological potential of state management of education] : navch. posib. Kyiv : Osvita Ukrainy. [in Ukrainian].
5. Ministry of Education and Science of Ukraine. (18.05.2018). *Metodychni rekomendatsiyi shchodo zapobihannya ta protydyi nasyt'stvu* [Methodological recommendations for preventing and countering violence] : Lyst № 1/11-5480. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v5480729-18#Text> (accessed: 23.11.2022) [in Ukrainian].
6. Mukomel, S. A. (2008). *Pedahohichna aksiolohiya yak nauka pro tsinnosti osvity* [Pedagogical axiology as a science of educational values]. *Visnyk Cherkas'koho universytetu. Seriya Pedahohichni nauky – Herald of Cherkasy University. Pedagogical sciences series*, 126, 108–113. [in Ukrainian].
7. Slastenin, V. A., Isayev, I. F., Shiyarov, Ye. N. (2002). *Pedagogika* [Pedagogy] : учеб. posobiye dlya stud. vyssh. ped. учеб. zavedeniy / ed. A. Slastenina. Moskva : Izdatel'skiy tsentr «Akademiya». [in Russian].
8. Andruschenko, V. P. (2005). *Filosof's'kyi slovnyk sotsial'nykh terminiv* [Philosophical dictionary of social terms]. Kyiv ; Kharkiv : R.Y.F. [in Ukrainian].
9. Shapar, V. B. (2004). *Psykhoholohichnyy tлумachnyy slovnyk* [Psychological explanatory dictionary]. Kharkiv : Prapor. [in Ukrainian].
10. Yanitskiy, M. S. (2000). *Tsennostnyye oriyentatsii lichnosti kak dinamicheskaya sistema* [Personal value orientations as a dynamic system]. URL : <http://hpsy.ru/public/x2753.htm> (accessed: 23.11.2022). [in Russian].

11. (OESD) Open Education Sociology Dictionary. URL : <https://sociologydictionary.org/> (accessed: 20.09.2022). [in English].

12. (ODE) Oxford Dictionary of English. (2006). 2nd Edition (Revised). Oxford University Press. [in English].

13. (ODE) Oxford Dictionary of English. URL : <https://www.dictionary.com/> (accessed: 20.09.2022). [in English].

АНОТАЦІЯ

У статті досліджено специфіку формування ціннісних орієнтацій учнів під час вивчення іноземної мови (англійської) в 10-11 класах в закладах загальної середньої освіти. Саме юнацький вік (16-21) є найбільш сприятливим для становлення світосприйняття, формування ціннісних орієнтацій, що закріплюються протягом життя людини в процесі навчання, соціалізації та адаптації. На старшому рівні (10-11 класи) учні прагнуть до всебічного розвитку. У той же час у цьому віці зростає соціальна активність, інтерес до іншої статі. Однак, варто врахувати, що підлітки не є психологічно зрілими і часто не наважуються говорити про свої проблеми вголос.

Освітнє, виховне і розвиваюче значення має позакласна робота з іноземної мови в 10-11 класах. Під час проведення позакласного заходу вчитель може донести необхідну і корисну інформацію молоді, сприяти вихованню формуванню ціннісної орієнтації учнів, попередити наслідки негативних впливів соціуму.

У статті ми запропонували розробку позакласного заходу «#Me too. Не бійся говорити про насилля!», який виходить за межі обов'язкової освітньої програми. Під час проведення вчитель має змогу надати новий матеріал, виховати креативні здібності, сформувати ціннісні орієнтації учнів. Він має на меті удосконалення знань, навичок і вмінь учнів на уроках з англійської мови, оскільки школярі знайомляться з новою лексикою, у тому числі неологізмами, що виникли під впливом суспільного руху Me too.

Позакласний захід «#Me too. Не бійся говорити про насилля!» має велике виховне значення, оскільки виховує у юнаків та дівчат повагу до гідності, співчуття до людей, право на недоторканість особистості.

Ключові слова: ціннісні орієнтації, особистість, позакласна робота, англійська мова.